

Hallitus 21.3.2019

Kokoustiedot

Aika 21.3.2019 klo 10.13 - 13.17

Paikka Kuntatalo
Toinen linja 14, Helsinki

Osanottajaluettelo

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja	Paatero Sirpa	SDP
I varapuheenjohtaja	Rautio Sari	Kok.
II varapuheenjohtaja	Tölli Tapani	Kesk.
	Kokko Annika	Kok.
	Rautava Risto	Kok.
	Lehtonen Harri	SDP
	Lyly Lauri	SDP
	Lehtosalo-Lönnberg Eevakaisa	Kesk.
	Taponen Merja	Kesk.
	Lumela Meri	Vihr.
	Rantanen Tuomas	Vihr., poistui kokoustaun aikana
	Kankaanniemi Toimi	PS
	Korhonen Martti	Vas.
	Nylander Mikaela	RKP

Varajäsenet puolueittain sijaantulojärjestyksessä

Mäkinen Tapani	Kok.
Talvitie Mari-Leena	Kok.
Kostiainen Leena	Kok.
Korhonen Ari	SDP, saapui klo 10.39
Pelttari Pekka	Kesk.
Karjalainen Mira	Kesk.
Hertell Sirpa	Vihr.
Reijonen Minna	PS
Blomqvist Thomas	RKP, saapui klo 11.25

Valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

I varapuheenjohtaja	Räsänen Joona	SDP
---------------------	---------------	-----

Muut läsnäolijat

Karhunen Minna	toimitusjohtaja
Reina Timo	varatoimitusjohtaja
Tainio Hanna	varatoimitusjohtaja
Eriksson Nina	kokouksen sihteeri

Hallitus 21.3.2019

Asiat

15	Kokouksen avaus
16	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
17	Pöytäkirjan tarkastajan valinta
18	Esityslistan hyväksyminen
19	Ajankohtaiskatsaus
20	Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus - Kuntaliiton valmistelu ja edunvalvonta-tavoitteet
21	Kuntaliiton linjaukset sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen
22	Kuntaliiton hallituksen seuraaviin kokouksiin suunnitellut asiat
23	Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous
24	Muut asiat
25	Kokouksen päättäminen

Hallitus 21.3.2019

15

Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtaja avaa Kuntaliiton hallituksen kokouksen.

Ehdotus

Todetaan.

Päätös

Puheenjohtaja Sirpa Paatero avasi kokouksen klo 10.13.

16

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Liite 1, 16 § Allekirjoitettu läsnäololista

Sääntöjen mukaan hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Kutsu lähetetään hallituksen varsinaisille jäsenille ja varajäsenille 14.3.2019.

Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on enemmän kuin puolet sen jäsenistä. Hallituksen kokouksiin osallistuvat myös varajäsenet.

Hallituksen jäseniä ja varajäseniä sekä muita läsnäolijoita pyydetään allekirjoittamaan läsnäololista, joka otetaan pöytäkirjan liitteeksi.

Ehdotus

Todetaan kokouksen osanottajat ja päätösvaltaisuus.

Päätös

Suoritetussa nimenhuudossa todettiin kokoukseen osallistuvat hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

17

Pöytäkirjan tarkastajan valinta

Hallituksen pöytäkirjan allekirjoittavat kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri. Hallitus päätti 16.2.2018, että pöytäkirjan tarkastaa yksi kussakin kokouksessa valittava jäsen.

Ehdotus

Hallitus päättää, että tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajaksi valitaan hallituksen jäsen Tapani Tölli.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

18

Esityslistan hyväksyminen

Ehdotus

Hallitus päättää hyväksyä kokouksen esityslistan muutoksitta/seuraavin muutoksin:

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä kokouksen esityslistan muutoksitta.

Hallitus 21.3.2019

19

Ajankohtaiskatsaus

Maankäytön ja rakentamisen kehittäminen - Kuntaliiton tavoitteiden valmistelu ja tavoitteita täydentävät linjaukset

varatoimitusjohtaja Timo Reina

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ajankohtaiskatsaus

varatoimitusjohtaja Hanna Tainio

Toimitusjohtajan katsaus

toimitusjohtaja Minna Karhunen

Ehdotus

Merkittää tiedoksi.

Päätös

Merkittiin, että Ari Korhonen saapui tämän asian käsittelyn aikana klo 10.39.

Merkittiin, että Thomas Blomqvist saapui tämän asian käsittelyn aikana klo 11.25.

Merkittiin annetut selostukset tiedoksi.

Kokoustauko ryhmäkokousten ajaksi alkoi klo 12.12.

20

Maankäytön ja rakentamisen kehittäminen - Kuntaliiton tavoitteiden valmistelu ja tavoitteita täydentävät linjaukset

Liite 1, 20 § MRL tavoitteet

Liite 2, 20 § MRL tavoitteet muistio

Ympäristöministeriö on käynnistänyt maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen huhtikuussa 2018. Tavoitteena on, että lakiehdotuksen ensimmäinen versio valmistuu lokakuussa 2019 ja luonnos hallituksen esitykseksi elokuussa 2020.

Kuntaliiton asiantuntijat ovat osallistuneet valmisteluun ympäristöministeriön työryhmässä ja sen jaostoissa. Edunvalvonnan tueksi on lisäksi kerätty kuntien ja maakuntien näkemyksiä kyselyin sekä alueellisissa ja valtakunnallisissa keskustelutilaisuuksissa ja työpajoissa.

Kuntaliiton hallitus on 18.10.2018 hyväksymissään hallitusohjelmatavoitteissa esittänyt keskeiset tavoitteet maankäyttö- ja rakennuslain uudistukselle. Kannanotot koskevat mm. suunnittelu- ja lupajärjestelmää, maapolitiikkaa, muutoksenhakua ja rakentamisen ohjauksen järjestämistä.

Lainvalmistelun eteneminen sekä kuntakierroksella ja kyselyissä esiin tulleet näkökohdat aiheuttavat tarpeen täsmentää ja täydentää edellä mainittuja tavoitteita. Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen lisäksi tarvitaan myös muita toimenpiteitä.

Asiaa on aikaisemmin käsitelty hallituksen 21.2.2019 kokouksessa ja hallituksen työvaliokunnan 31.1.2019 ja 7.3.2019 kokouksissa. Lisäksi

Hallitus 21.3.2019

tavoitteet maankäytön ja rakentamisen kehittämiseksi ja niitä täydentävä muistio on lähetetty hallituksen jäsenille ja varajäsenille kommentoitavaksi työvaliokunnan 7.3.2019 kokouksen jälkeen.

Alueet ja yhdyskunnat -yksikössä laaditut tavoitteet maankäytön ja rakentamisen kehittämiseksi ja niitä täydentävät linjaukset ovat tämän asian liitteenä.

Ehdotus

Hallitus päättää

- hyväksyä liitteen 1, 20 § mukaiset tavoitteet maankäytön ja rakentamisen kehittämiseksi ja
- merkitä tiedoksi niitä täydentävän, liitteen 2, 20 § mukaisen muistion. /TR

Päätös

Kokous jatkui klo 13.05. Suoritetussa nimenhuudossa todettiin kokoukseen osallistuvat hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Puheenjohtaja totesi kokouksen edelleen päätösvaltaiseksi.

Hallitus päätti

- hyväksyä esityslistan liitteen 1, 20 § mukaiset tavoitteet maankäytön ja rakentamisen kehittämiseksi, sillä muutoksella, että ensimmäisen sivun kohdan 3 ensimmäinen lause muutettiin muotoon "Lisätään tuomioistuinten resursseja käsittelyaikojen nopeuttamiseksi ja selvitetään enimmäiskäsittelyaikojen pituuden määrittämisen tarve". Lopulliset tavoitteet otettiin pöytäkirjan liitteeksi 1, 20 §.
- merkitä tiedoksi niitä täydentävän, liitteen 2, 20 § mukaisen muistion. /TR

21

Kuntaliiton linjaukset sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen

Liite 1, 21 § Kuntaliiton linjaukset sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen

Sipilän hallitus ja sen vaalikauden ajan valmisteleva maakunta-uudistus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus kaatui 8.3.2019. Tämän johdosta valtakunnallinen uudistuksen valmistelu päättyi ja se alas ajetaan kevään aikana. Huhtikuussa 2019 käytävien eduskuntavaalien jälkeen muodostettava hallitus jatkaneen sote-uudistusta uusista lähtökohdista käsin.

Parhaillaan useat toimijat valmistelevat omia ehdotuksiaan uudeksi sote-uudistukseksi. Kuntaliitossa on myös valmisteltu linjauksia, joiden pohjalta valmistelua tulisi jatkaa. Kyseiset linjaukset on kirjattu liitteeseen. Tarkoitus on, että liitteessä mainituilla linjauksilla voidaan myös täydentää Kuntaliiton hallituksen hyväksymiä hallitusohjelmataavoitteita, joita laadittaessa ja hyväksyttäessä ei ollut vielä tietoa hallituksen uudistuksen kohtalosta.

Hallitus 21.3.2019

Ehdotus	Hallitus päättää
	– hyväksyä liitteessä 1, 21 § olevat linjaukset Kuntaliitossa tehtävän sote-uudistustyön pohjaksi – lisätä ko. sote-linjaukset Kuntaliiton hallituksen 18.10.2018 hyväksymiin hallitusohjelmatavoitteisiin /HT
Päätös	Hallitus päätti
	– hyväksyä esityslistan liitteessä 1, 21 § olevat linjaukset Kuntaliitossa tehtävän sote-uudistustyön pohjaksi, sillä muutoksella, että ensimmäisen dian kohta 3 muutettiin muotoon "Eteneminen on nyt mahdollista kunta- ja kuntayhtymäpohjaisesti kehittämällä lainsäädäntöä edelleen". Lopulliset linjaukset otettiin pöytäkirjan liitteeksi 1, 21 §. – lisätä ko. sote-linjaukset Kuntaliiton hallituksen 18.10.2018 hyväksymiin hallitusohjelmatavoitteisiin /HT

22

Kuntaliiton hallituksen seuraaviin kokouksiin suunnitellut asiat

Hallituksen lähiajan kokouksiin on suunniteltu valmisteltaviksi seuraavat, tässä vaiheessa tiedossa olevat asiat.

25.4.2019 klo 10

- Ajankohtaiskatsaus
- Kuntaliiton talouskatsaus
- Suomen Kuntaliitto ry:n ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös vuodelta 2018
- Kuntaliiton vuosikertomus 2018
- Kuntaliiton neuvottelukuntien toimintakertomukset 2018
- Kuntaliiton jäsenluettelo ja yhteistyöjäsenet 2018
- Kuntaliiton sääntöjen muuttaminen
- Kuntaliiton valtuuskunnan vaali- ja työjärjestyksen muuttaminen
- Kuntaliiton valtuuskunnan kevätkokous 22.-23.5.2019
- Kuntaliiton maaseutuohjelma
- Kuntaliiton toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajien vastuualuejako

22.5.2019 klo 10

- Ajankohtaiskatsaus
- Kuntaliiton talouskatsaus
- Kuntaliiton kv-toiminnan vuosikatsaus
- Kuntaliiton Sivistyksen suunta-ohjelma

29.8.2019 klo 10

- Ajankohtaiskatsaus
- Kuntaliiton talouskatsaus

Hallitus 21.3.2019

- Kuntaliiton hallintoon liittyvät kokoukset - kokousohjelma 2020

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

23

Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous

Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous pidetään torstaina 25.4.2019 klo 10.00 Kuntatalossa Helsingissä.

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

24

Muut asiat

Todettiin, että muita asioita ei ollut.

25

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.17.

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja

Sihteeri

Sirpa Paatero

Nina Eriksson

Käsitellyt asiat 15 § - 25 §

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka

Allekirjoitus

Tapani Tölli

21.3.2019

Suomen Kuntaliiton hallitus

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja

Sirpa Paatero

SDP

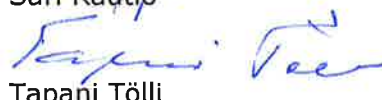
I varapuheenjohtaja

Sari Rautio

Kok.

II varapuheenjohtaja

Tapani Tölli

Kesk.

Jäsenet

Toimi Kankaanniemi

PS

Annika Kokko

Kok.

Martti Korhonen

Vas.

Harri Lehtonen

SDP

Eevakaisa Lehtosalo-Lönnberg

Kesk.

Meri Lumela

Vihr.

Lauri Lyly

SDP

Mikaela Nylander

RKP

Tuomas Rantanen

Vihr.

Risto Rautava

Kok.

Janne Sankelo

Kok.

Merja Taponen

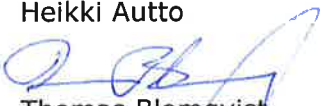
Kesk.

21.3.2019

Varajäsenet

Heikki Autto

Kok.

Thomas Blomqvist

RKP

Sirpa Hertell

Vihr.

Veronika Honkasalo

Vas.

Mira Karjalainen

Kesk.

Ari Korhonen

SDP

Leena Kostiainen

Kok.

Kaisa Lepola

SDP

Tapani Mäkinen

Kok.

Pekka Pelttari

Kesk.

Minna Reijonen

PS

Neeta Röppänen

SDP

Mari Saario

Vihr.

Topi Seppälä

Kesk.

Mari-Leena Talvitie

Kok.

21.3.2019

Valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Mauri Pekkarinen

Kesk.

Joonas Räsänen

SDP

Markku Markkula

Kok.

21.3.2019

Muut läsnäolijat

Minna Karhunen

Timo Reina

Hanna Tainio

Kristina Wikberg ,

Nina Eriksson

Timo Leivo

Maira Kettunen

Pirjo Vuorimo

Riitta Nevasola

21.3.2019

Muut läsnäolo-oikeutetut

Kauko Aronen

Jenni Airaksinen

Margareta Björklund

Marja Honkakorpi

Jarkko Huovinen

Markku Jalonen

Tommi Karttaavi

Lauri Lamminmäki

Hannele Lindfors

Juha Myllymäki

Tarja Myllärinen

Markus Pauni

Terhi Päivärinta

Riina Siirtola

Ilari Soosalu

Arto Sulonen

Minna Mättö

21.3.2019

Kunnallissihteerit

Tiina Elo, Vihr.

Mikko Koikkalainen, Vas

Heimo Konttinen, PS

Jouni Markkanen, Kok.

Helena Pakarinen, Kesk.

Mikko Rekimies, KD

Pekka Tuuri, SDP

Minna Österholm, RKP

Kuntaliiton tavoitteet maankäytön ja rakentamisen kehittämiseksi

Rakennettu ympäristö on merkittävä osa kansallisvarallisuutta ja siihen liittyvillä ratkaisuilla on suuri merkitys kuntatalouden kannalta. Maankäyttö ja rakentaminen vaikuttavat myös kykyymme hillitä ilmastonmuutosta ja sopeutua siihen. Kuntaliiton tavoitteena on suunnittelu- ja ohjausjärjestelmä, jonka avulla erilaiset kunnat pystyvät tulevaisuudessakin tarjoamaan asukkaalleen toimivan yhdyskunnan, hyvän elinympäristön ja sujuvan arjen sekä toimintamahdollisuuksia elinkeinoelämälle.

Rakennettu ympäristö syntyy eri toimijoiden yhteistyössä. Prosessien sujuvoittaminen ja rakentamisen laadun parantaminen edellyttävät toimivan lainsäädännön lisäksi kumppanuutta ja hyviä toimintatapoja. Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen lisäksi tarvitaan myös muita toimenpiteitä.

Haluamme ketterää kaavoitusta ja toteutusta. Se edellyttää:

1. Luottamukseen ja neuvotteluihin perustuva kaavajärjestelmää

- Joustavoitetaan eri suunnittelutasojen välistä hierarkkista suhdetta
- Sovitetaan kunta- ja maakuntatason alueidenkäyttöintressit yhteen neuvotteluteitse - sitovia nykymuotoisia oikeusvaikutuksia ei tarvita
- Kannustetaan kaupunkiseudun kuntia laatimaan yhteistyössä kaupunkiseutusunnitelmia, johon kunnat sitoutuvat omilla päätöksillään. Kaupunkiseutusunnittelun ja maakuntatason suunnittelun päällekkäisyys tulee välttää. Jatketaan MAL-sopimusmenettelyä
- Lisätään kuntien liikkumavaraa valita tarpeeseensa sopiva suunnittelun taso ja tarkkuus

2. Avointa ja ennakoitavaa kaavahankkeiden toteutusta

- Luodaan selkeät pelisäännöt kunnan ja yksityisen osapuolen väliselle yhteistyölle maankäyttöhankkeiden suunnittelusta niiden toteutukseen asti. Pelisääntöjen on kuitenkin sovellettava erilaisiin tilanteisiin ja mahdollistettava laadukkaan toteutuksen varmistaminen.
- Lisätään kuntien liikkumavaraa järjestää vuorovaikutus ja vaikutusten arviointi kaavan tavoitteiden ja merkityksen edellyttämällä tavalla
- Tarjotaan kuntalaisille lisää mahdollisuuksia osallistua kaavoitukseen koko kaavoitusprosessin ajan erityisesti digitaalisin välinein

3. Vauhdikkaampaa valitusten käsittelyä

- Lisätään tuomioistuinten resursseja käsittelyaikojen nopeuttamiseksi ja selvitetään enimmäiskäsittelyaikojen pituuden määrittämisen tarve

- Laajennetaan mahdollisuutta päättää kaavojen täytäntöönpanosta ennen valitusten käsittelyä
- Otetaan käyttöön sovittelujärjestelmä kaavavalitusten käsittelyssä

Haluamme parannusta rakentamisen ja rakennusten laatuun. Siksi tarvitsemme:

1. Eri toimijoiden roolien kirkastamista ja vastuiden selkeyttämistä maankäyttö- ja rakennuslaissa

- Määritellään selkeämmin rakentamiseen osallistuvien roolit ja vastuut. Esimerkiksi tunnistetaan toteuttajan vastuu lainsäädännössä
- Parannetaan viranomaisen välineitä tukea rakentamiseen osallistuvien osapuolten omaa vastuunkantoa ja onnistumista

2. Alan toimijoiden sitoutumista laadukkaaseen rakentamiseen

- Vastuunjaoltaan selkeämmän MRL:n rinnalle tarvitaan
 - alan toimijoiden sitoutumista laadukkaaseen rakentamiseen
 - sitoutumista nykyistä pitempiin takuuaikoihin sekä
 - uudenlaisia rakennusten elinkaaren mittaisia vastuuratkaisuja sopimuksiin perustuen
- Luodaan parempaan rakentamisen laatuun ohjaavia järjestelmiä, esimerkiksi rakentamisen laatukehys siihen kytketyin kannustimin

3. Kunnille tukea rakennuskannan uudistamiseen

- Tukea investointitarpeiden ja korjausvelan hallintaan ja ratkaisuihin, esimerkiksi uusien rahoitus- ja toteutusratkaisujen kartoitukseen
- Tukea suunnitelmalliseen toimitilahallintaan, esimerkiksi palveluverkko-suunnitteluun
- Tukea kuntien toimitilaomaisuuteen liittyvän tiedonhallintaan, esimerkiksi rakennusten kuntotutkimuksiin
- Tukea rakennuskannan uudistamiseen esimerkiksi purkuavustuksin
- Luodaan kannustinmekanismi kuntien rakennusterveysosaamisen edistämiseksi, esimerkiksi rahoitusta asiantuntijoiden palkkaamiseksi sekä henkilökunnan kouluttamiseksi

Haluamme sujuvaa palvelua lähellä kuntalaista. Siihen tarvitsemme:

1. Lisää avoimuutta digitaalisilla työvälineillä

- Kehitetään rakennetun ympäristön tiedonhallintaa yhteistyössä kuntien, valtion ja rakennusalan kanssa
- Autetaan kuntia tietomallipohjaisen suunnittelun edistämisessä ja rajapintojen rakentamisessa
- Jaetaan kuntien ympäristöä koskeva tieto yhteiskunnan hyväksi suoraan kuntien prosesseista

- Suunnataan digitalisoinnin vapauttavat resurssit suunnittelun ja toteutuksen laadun edistämiseen esimerkiksi neuvonnan avulla.

2. Sähköisen asioinnin laajentamista

- Hyödynnetään digitalisointia suunnittelun ja rakentamisen ohjauksen prosessien sujuvoittamisessa
- Laajennetaan sähköisen asioinnin käyttöä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa prosesseissa
- Otetaan sähköisen asioinnin kehittämisessä huomioon asiointipalvelujen saumaton liittyminen kuntien asianhallinta- ja päätöksentekojärjestelmiin

3. Tehtävien järjestämistä kuntalaisten parhaaksi

- Tarjotaan kuntalaiselle tärkeät viranomaispalvelut jatkossakin yhdeltä luukulta
- Tarjotaan kuntalaisille tärkeät viranomaispalvelut mahdollisimman läheltä
- Turvataan kuntalaisille tärkeissä palveluissa paikallistuntemus myös jatkossa, mutta mahdollistetaan myös erityisosaamisen hankkiminen tapauskohtaisesti tarvittaessa

Tästä emme tingi (Kuntaliiton hallitus 18.10.2018):

- Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksessa on turvattava kuntien oikeus itsenäisiin valintoihin maapolitiikassa, kaavoituksessa ja toteuttamisen ohjelmoinnissa
- Kuntien kaavamonopoli on säilytettävä
- Suunnittelu- ja lupajärjestelmää on selkeytettävä kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia heikentämättä
- Kunnallisvalitus kaava-asioissa on säilytettävä
- Kunnille on turvattava mahdollisuus järjestää maankäytön suunnittelun, toteuttamisen ja rakentamisen ohjauksen tehtävät parhaaksi katsomallaan tavalla

Maankäytön ja rakentamisen kehittäminen - Kuntaliiton tavoitteiden valmistelu ja tavoitteita täydentävät linjaukset

Ympäristöministeriö on käynnistänyt maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen huhtikuussa 2018. Työtä varten on asetettu parlamentaarinen seurantaryhmä ja työryhmä valmistelujaostoihin sekä sidosryhmäfoorumi, joiden toimikausi päättyy 31.12.2021. Tavoitteena on lain uudistaminen ottaen huomioon toimintaympäristöstä sekä aluehallinnon rakenteiden muutoksista aiheutuvat kehittämistarpeet. Lisäksi tavoitteena on yksinkertaistaa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, kehittää rakentamista koskevaa ohjausjärjestelmää sekä selkeyttää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia valmistelu-, päätöksenteko- ja toimeenpanotehtäviä.

Kuntaliitolla on edustajat työryhmässä, kaikissa valmistelujaostoissa ja sidosryhmäfoorumeissa. Kuntaliitto on lisäksi nimennyt kuntaedustajat sidosryhmäfoorumiin. Työryhmä jaostoihin on kokoontunut aktiivisesti ja ensimmäisiä linjauksia on valmisteltu. Valmistelussa pyritään siihen, että lakiehdotuksen ensimmäinen versio valmistuu lokakuussa 2019 ja luonnos hallituksen esitykseksi elokuussa 2020.

Valmistelussa esiin tulleita kuntiin merkittävästi vaikuttavia kysymyksiä

Lainvalmistelussa on esitetty suunnittelujärjestelmään muutoksia, joista osa johtuu maakuntauudistuksesta, osa tarpeesta vähentää suunnittelun tasoja ja lieventää eri tasojen välisiä hierarkkisia suhteita.

Kuntien kannalta isoja muutoksia olisivat mahdollinen siirtyminen nykyisestä yleiskaavasta ja asemakaavasta yhteen kuntakaavaan sekä yksityisten kaavoitusmahdollisuuksien vahvistaminen. Myös vuorovaikutusmenettelyjä kehitettäisiin. Muutosten vaikutukset kuntien maapolitiikkaan, kaavoituskäytäntöihin ja kaavojen toteuttamiseen olisivat merkittävät. Uutuutena olisi myös kaupunkiseuduille esitetty uusi suunnitelmamuoto, kaupunkiseutusunnitelma.

Rakentamisen ohjauksessa tähän mennessä esitetyt uudet avaukset liittyvät elinkaariajatteluun sekä rakennuksen kestävään käyttöön ja ylläpitoon. Rakentamisen laadun parantamiseksi selvitetään mahdollisuutta katsastusmenettelyyn, joka kohdistuisi erityisesti palvelu- ja kokoontumisrakennuksiin. Menettely vaikuttaisi etenkin kuntien kiinteistönpitoon. Myös rakennusvalvonnan järjestämistä koskeva kysymys tullaan uudistuksessa käsittelemään.

Kokonaisuudistuksen yhteydessä selvitetään myös, missä määrin digitalisaation eteneminen on syytä ottaa huomioon lainsäädännössä. Siirtyminen sähköiseen tiedonhallintaan, suunnittelun ja asiointiin vaatii kunnilta osaamista ja resursseja, joita kunnilla ei välttämättä tällä hetkellä ole.

Kuntaliiton edunvalvontatoimet maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksessa

Kuntaliiton hallitus on 18.10.2018 hyväksymissään hallitusohjelmatavoitteissa linjannut, että kuntien työkaluja torjua ilmastonmuutosta sekä rakentaa kestäviä yhdyskuntia ja hyvää ympäristöä on lisättävä. Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksessa on

- turvattava kuntien oikeus itsenäisiin valintoihin maapolitiikassa, kaavoituksessa ja toteuttamisen ohjelmoinnissa
- säilytettävä kuntien kaavamonopoli
- selkeytettävä suunnittelu- ja lupajärjestelmää kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia heikentämättä
- säilytettävä kunnallisvalitus kaava-asioissa
- turvattava kunnille mahdollisuus järjestää maankäytön suunnittelun, toteuttamisen ja rakentamisen ohjauksen tehtävät parhaaksi katsomallaan tavalla

Kuntaliiton hallitusohjelmatavoitteissa on lisäksi kaupunkiseutujen liikennettä, sopimuksellista kehittämistä, asuntopolitiikkaa ja kuntainfraa koskevia tavoitteita, joita maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksella voidaan edistää. Maankäyttö- ja rakennuslain välineillä voidaan tukea myös kuntien ilmasto-työtä.

Edunvalvonnan tueksi on vuoden 2018 aikana kerätty kuntien ja maakunnan liittojen näkemyksiä alueellisissa ja valtakunnallisissa keskustelutilaisuuksissa, ns. MRL-klinikoissa sekä rakennustarkastajille järjestetyssä työpa-jassa. MRL-klinikoihin osallistui laajasti teknisen toimialan johtajia ja asiantuntijoita: kaavoittajia, maapolitiikan ja kuntatekniikan asiantuntijoita sekä rakennustarkastajia. Joissakin tilaisuuksissa mukana oli myös kunnanjohtajia ja luottamushenkilöitä. Tammikuussa 2019 on lisäksi toteutettu kaupunkiseutusunnittelua koskeva kysely 10 suurimman kaupunkiseudun keskus-kaupungeille ja jokaisen kaupunkiseudun yhdelle kehyskunnalle.

Kuntien näkemyksiä koskeva ”MRL-kuntaklinikat” -kooste ryhmähaastatte-luista on julkaistu Kuntaliiton verkkosivuilla 13.12.2018. Kuntien näkemyk-sissä korostuu erityisesti kuntien kaavamonopolin ja maapolitiikan merkitys toimivan yhdyskunta- ja palvelurakenteen, hyvän elinympäristön ja kestävän kuntatalouden kannalta.

Kuntaliiton tavoitteita tukevat linjaukset maankäytön ja rakentamisen kehittämiseksi

Rakennettu ympäristö on merkittävä osa kansallisvarallisuutta ja siihen kyt-keytyvillä ratkaisuilla on suuri merkitys kuntatalouden kannalta. Maankäyttö ja rakentaminen vaikuttavat myös kykyymme hillitä ilmastonmuutosta ja so-peutua siihen. Kuntaliiton tavoitteena on suunnittelu- ja ohjausjärjestelmä, jonka avulla erilaiset kunnat pystyvät tulevaisuudessakin tarjoamaan asuk-kailleen toimivan yhdyskunnan, hyvän elinympäristön ja sujuvan arjen sekä toimintamahdollisuuksia elinkeinoelämälle.

Kuntaliiton hallituksen jo hyväksymien tavoitteiden lisäksi Kuntaliitto haluaa ennen kaikkea

- Ketterää kaavoitusta ja toteutusta: Luottamukseen ja neuvotteluihin perustuvaa kaavajärjestelmää, avointa ja ennakoitavaa kaavahankkeiden toteutusta sekä vauhdikkaampaa valitusten käsittelyä.
- Parannusta rakentamisen ja rakennusten laatuun: Eri toimijoiden roolien kirkastamista ja vastuiden selkeyttämistä, alan toimijoiden sitoutumista laadukkaaseen rakentamiseen sekä kunnille tukea rakennuskannan uudistamiseen.
- Sujuvaa palvelua lähellä kuntalaista: Lisää avoimuutta digitaalisilla työvälineillä, sähköisen asiointin laajentamista ja tehtävien järjestämistä kuntalaisten parhaaksi.

Rakennettu ympäristö syntyy eri toimijoiden yhteistyössä. Prosessien sujuvoittaminen ja rakentamisen laadun parantaminen edellyttävät toimivan lain-säädännön lisäksi kumppanuutta ja hyviä toimintatapoja. Maankäyttö- ja rakennuslain lisäksi tarvitaan myös muita toimenpiteitä.

1. Vahvat välineet maankäytön ja rakentamisen ohjaukseen

- Kunnilla on jatkossakin oltava mahdollisuus itsenäisiin valintoihin maankäytössä, rakentamisen ohjauksessa ja toteuttamisen ohjelmoinnissa. Kaavoituksella ja rakentamisen ohjauksella toteutetaan kunnan strategiaa ja luodaan edellytyksiä kunnan elinvoimalle, kestäväälle yhdyskuntarakenteelle ja hyvälle elinympäristölle.
- Kaavamonopoli on säilytettävä. Kaavamonopoli on osa kunnan itsehallinnon kokonaisuutta. Kunnat tarvitsevat kaavamonopolia huolehtiakseen yhdyskuntarakenteen järkevästä kehittämisestä ja hyvästä ympäristön laadusta. Kaavamonopoli on tarpeen myös kuntataloudellisista syistä. Kaavamonopoli mahdollistaa pitkäjänteisen kaavoituksen ja maapolitiikan, jotka luovat ennakoitavuutta toteutukseen myös yksityisten toimijoiden näkökulmasta. Kun kokonaiskuva on hallinnassa, myös yksittäiset hankkeet voidaan toteuttaa ketterästi.
- Maapolitiikan välineitä on vahvistettava. Kunnalla tulee jatkossakin olla mahdollisuus harjoittaa pitkäjänteistä maapolitiikkaa, hankkia kohtuuhintaista raakamaata ja ohjata kaavoituksesta koituva hyöty yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvien kustannusten kattamiseen. Vapaaehtoista raakamaan hankintaa tukevassa lunastuslainsäädännössä tulee säilyttää raakamaan hintakehitystä ja spekulatiivista maanhankintaa hillitsevä arvonleikkaussäännöstö. Maksettavien lunastuskorvausten tulee säilyä vapaaehtoisten kauppojen mukaisella hintatasolla. Lunastamisen vaatimista vapaaehtoisen kaupan asemesta ei tule palkita markkinahintaa korkeammalla lunastuskorvauksella.
- Mahdollisuudet kestäväan ja taloudelliseen yhdyskuntarakentamiseen on turvattava. Yhdyskuntarakentaminen ja sen ylläpito maksavat, eivätkä kustannukset ole kertaluonteisia. Kestävä kuntatalous edellyttää, että kunta voi hyvissä ajoin ennakoida toteutuksesta aiheutuvat kustannukset ja rahoitustarpeet. Keskeiset kustannukset aiheutuvat infran rakentamisesta ja ylläpidosta sekä kuntapalvelujen järjestämisestä.

2. Ketterä, toimiva ja eri tarpeita palveleva kuntakaavoitus

- Kuntakaavoituksen on mukauduttava kuntien tarpeisiin ja kuntien liikumavaraa valita tarpeeseensa sopiva suunnittelun taso ja tarkkuus on lisättävä. Kunnissa tarvitaan jatkossakin sekä yleispiirteistä, yhdyskunnan kokonaisuutta hahmottavaa suunnittelua, että yksityiskohdista, rakentamista ohjaavaa maankäytön suunnittelua. Nykymuotoisilla kuntakaavoilla on vahvat oikeusvaikutukset, joten järjestelmää kehitettäessä tai muutettaessa on kiinnitettävä huomiota myös maanomistajien ja rakentajien oikeusturvaan ja yhdenvertaiseen kohteluun vanhoilla ja uusilla kaava-alueilla. Kaavoituksen sujuvoittamiseksi on joustavoitettava eri suunnittelutasojen välistä hierarkkista suhdetta.
- Kunnan ja yksityisen osapuolen väliselle yhteistyölle maankäyttöhankkeissa on luotava selkeät pelisäännöt suunnittelusta toteutukseen asti. Pelisääntöjen on kuitenkin sovellettava erilaisiin tilanteisiin ja mahdollistettava laadukkaan toteutuksen varmistaminen. Yksityisten maanomistajien kaavoitusaloitteita on edistettävä ensisijaisesti kumppanuusmenettelyillä. Elinkeinoelämä on jo pitkään esittänyt yksityisten toimijoiden kaava-aloiteoikeuden vahvistamista ja jopa oikeutta kaavan laadintaan. Kuitenkin jo nyt kunnat käsittelevät yksityisten toimijoiden aloitteita ja laativat kaavoja yhteistyössä yksityisten toimijoiden kanssa. Käytössä on erilaisia menettelyjä suunnitteluvarauksista kaavoituksen käynnistyssopimukseen ja kumppanuuskaavoitukseen. Käytäntöjen yhtenäistäminen ja kirjaaminen lakiin voisi selkeyttää tilannetta ja parantaa ennakoitavuutta rakentajan kannalta, mutta kunnan mahdollisuutta alueensa kehittämiseen ei saa heikentää.
- Kokonaisuudistuksen yhteydessä on selvitettävä mahdollisuudet kaavoituksen sujuvoittamiseen. Mahdollisia keinoja voivat olla kaavajärjestelmän hierarkian purkaminen, yksittäiseen kaavahankkeeseen liittyvän hallinnollisen prosessin keventäminen sekä digitaalisten työtapojen hyödyntäminen tiedonhallinnassa, suunnittelussa ja vuorovaikutuksessa. Sähköisen asioinnin käyttöä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa prosesseissa tulee laajentaa. Sähköisen asioinnin kehittämisessä tulee ottaa huomioon asiointipalvelujen saumaton liittyminen kuntien asianhallinta ja päätöksentekojärjestelmiin.
- Osallisten mahdollisuutta vaikuttaa ympäristöään koskevaan päätöksentekoon on vahvistettava tarjoamalla kuntalaisille lisää mahdollisuuksia osallistua kaavoitukseen koko kaavoitusprosessin ajan erityisesti digitaalisin välinein. Osallistumisen painopistettä on siirrettävä kunnan maankäytön kokonaisuuteen sekä yksittäisten kaavahankkeiden alkuvaiheeseen. Kuntien liikkumavaraa järjestää vuorovaikutus ja vaikutusten arviointi kaavan tavoitteiden ja merkityksen edellyttämällä tavalla tulee lisätä. Uudet menettelyt eivät saa merkittävästi lisätä kuntien hallinnollista taakkaa.
- Kunnallisvalitus kaava-asioissa on säilytettävä. Kunnan jäsenten valitusoikeus on osa kunnallisen itsehallinnon perusteita. Kunnallisvalituksen tarkoituksena on mahdollistaa kunnan päätöksenteon valvonta kunnan jäsenten toimesta. Kunnallisen itsehallinnon peruselementtejä ei tule murentaa. Professori emerita Eija Mäkinen on todennut selvityksessään, että kunnallisvalituksen muuttaminen hallintovalitukseksi

ei merkittävästi vaikuttaisi tavoitteeseen vähentää valituksia ja sujuvoittaa prosesseja. Hallintovalituksessa ja kunnallisvalituksessa on eroja, joiden vuoksi hallintovalitukseen siirtyminen voisi toimia tavoitteen vastaisesti. Valittaja voi esimerkiksi hallintovalituksessa esittää menettelyä viivyttävästi uusia valitusperusteita vielä valitusajan päätymisen jälkeenkin. Asianosaisaseman toteaminen kaava-asioissa voi olla ongelmallista ja tehdä tulkintakysymyksistä vaikeasti ennakoitavia.

- Valitusten käsittelyä on vauhditettava. Tämä voidaan tehdä lisäämällä tuomioistuinten resursseja. Mahdollisuutta päättää kaavojen täytännönpäntöä ennen valitusten käsittelyä voitaisiin myös laajentaa. Lisäksi voitaisiin ottaa käyttöön sovittelujärjestelmä kaavavalitusten käsittelyssä.

3. Rakentamisen viranomaispalvelut yhdeltä luukulta, parannusta rakentamisen laatuun

- Rakennusvalvonta on säilytettävä kuntakokonaisuudessa. Lupajärjestelmä ja kuntakaavoitus muodostavat jatkumon, jota osaltaan täydentää myös rakennusjärjestys. Rakennusvalvonta huolehtii oman roolinsa puitteissa siitä, että kunnan kaavoituksen ja maankäytön suunnittelun kautta ilmenevät strategiset tavoitteet välittyvät rakentamisen ohjaukseen. Riittävän tonttitarjonnan, hyvän ympäristön ja joustavan lupahallinnon avain on erityisesti kaavoituksen, rakennusvalvonnan, ympäristöasiantuntijoiden ja teknisen toimen yhteistyö.
- Kuntien on voitava järjestää rakennusvalvonnan tehtävät parhaaksi katsomallaan tavalla ja kuntalaisten palvelunäkökulma huomioiden. Vapaaehtoisuuden pohjalta voidaan muodostaa kulloisiinkin oloihin tarkoituksenmukaisia ratkaisuja ja ottaa erilaiset tarpeet huomioon. Kuntalaisille tärkeät viranomaispalvelut tulee voida tarjota jatkossakin yhdeltä luukulta ja mahdollisimman läheltä. Paikallistuntemus palveluissa tulee turvata myös jatkossa, mutta samalla tulee mahdollistaa erityisosaamisen hankkiminen tarvittaessa tapauskohtaisesti.
- Lupajärjestelmää tulee selkeyttää. Suunnittelujärjestelmän kehittäminen aiheuttaa tarpeen tarkastella lupajärjestelmää, jotta kaavoitus ja lupaprosessit jatkossakin muodostavat toimivan kokonaisuuden. Jatkossakin on tärkeää säilyttää mahdollisuus paikallisista oloista johtuvaan joustomahdollisuuteen luvantarpeen suhteen.
- Lakiuudistuksen yhteydessä voidaan pohtia myös rakennustyön valvonnan järjestämisen kehittämistä.
- Lakiuudistuksen yhteydessä tulee määritellä selkeämmin roolit ja vastuut rakentamiseen osallistuville (rakennusvalvonta, hankkeeseen ryhtyvä, rakennustyön suorittava taho). Esimerkiksi voidaan tunnistaa toteuttajan vastuu lainsäädännössä.
- Viranomaisvalvonnan tehtävänä on tukea rakentamiseen osallistuvien osapuolten omaa vastuunkantoa ja onnistumista. Parantamalla viranomaisen välineitä voidaan tukea rakennusalan oman vastuunkantokäytännön kehittymistä, onnistumista ja rakentamisen laadun paranemista. Sanktiojärjestelmän käyttöönottoa voitaisiin selvittää.

- Rakentamisen ohjauksen menettelyiden samoin kuin erilaisten mahdollisten seurantavelvoitteiden olla oikeasuhtaisia ja kustannustehokkaita. Päällekkäisiä ja tarpeettomia prosesseja tulee välttää.
- Vastuunjaoltaan selkeämmän maankäyttö- ja rakennuslain rinnalle tarvitaan alan toimijoiden sitoutumista laadukkaaseen rakentamiseen, sitoutumista nykyistä pitempiin takuuaikoihin sekä uudenlaisia rakennusten elinkaaren mittaisi vastuuratkaisuja sopimukseen perustuen.
- Rakentamisen laatuun voidaan vaikuttaa myös luomalla parempaan laatuun ohjaavia järjestelmiä, kuten rakentamisen laatukehys siihen kytketyin kannustimin.
- Kuntia tulee tukea rakennuskannan uudistamisessa. Tukea tarvitaan investointitarpeiden ja korjausvelan hallintaan ja ratkaisuihin, esimerkiksi uusien rahoitus- ja toteutusratkaisujen kartoitukseen. Tukea tarvitaan myös suunnitelmalliseen toimitilahallintaan, kuten palveluverkko-suunnitteluun sekä kuntien toimitilaomaisuuteen liittyvään tiedonhallintaan, esimerkiksi rakennusten kuntotutkimuksiin. Rakennuskannan uudistamista voitaisiin tukea myös purkuavustuksin.
- Luodaan kannustinmekanismi kuntien rakennusterveysosaamisen edistämiseksi, esimerkiksi rahoitusta asiantuntijoiden palkkaamiseksi sekä henkilökunnan kouluttamiseksi.

4. Kaupunkiseudut vahvemmiksi

- Kaupunkiseutujen kehittämiseen tarvitaan monipuoliset välineet. Kaupunkiseutujen suunnittelu on tarpeen, mutta suunnittelun pitää olla kuntien käsissä. Kaupunkiseutusuunnittelun ja maakunnan tason suunnittelun päällekkäisyys tulee välttää. Suurten kaupunkiseutujen kunnat tekevät jo nyt yhteistyötä, jonka instrumentit ja jatkuvuus tulee taata. MAL-sopimusmenettelyä tulee jatkaa.
- Kannustetaan kaupunkiseudun kuntia laatimaan yhteistyössä kaupunkiseutusuunnitelmia, johon kunnat sitoutuvat omilla päätöksillään. Kaupunkiseutusuunnittelun ja maakuntatason suunnittelun päällekkäisyys tulee välttää. Kuntien välistä yhteistyötä tarvitaan myös kasvukeskusten ulkopuolella, mutta sama malli ei sovi kaikille.
- Maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteistyötä on edistettävä. Kaupunkiseutusuunnittelua tarvitaan erityisesti maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamiseksi. Kasvuseuduilla tärkeänä tavoitteena on edellytysten luominen riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle sekä joukkoliikenteeseen perustuvalle, kestäväälle liikennejärjestelmälle.
- Sopimuksellisuutta on vahvistettava. Suurten kaupunkiseutujen kuntien ja valtion väliset MAL-sopimukset ovat olleet toimivia ja sopimuksellisuutta tulee edelleen vahvistaa. Sopimuksellisissa menettelyissä kunnat ovat sitoutuneet asuntotuotantoon ja tonttien määrään. Valtion sitoutumista infrainvestointeihin ja muihin kehittämistavoitteisiin tulee vahvistaa.

5. Maakunnat kumppaneiksi

- Maakuntatason suunnittelu tulee muuttaa nykyistä strategisemmaksi ja siinä tulee käsitellä ainoastaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä aluerakenteellisia kysymyksiä. Yhdyskuntien ja kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen suunnittelu tulee jättää kuntien tehtäväksi. Kunta- ja maakuntatason alueidenkäyttöintressit tulee sovittaa yhteen ensisijaisesti neuvotteluteitse, jolloin nykymuotoisia sitovia oikeusvaikutuksia ei tarvita.
- Maakuntatason suunnitelmat on laadittava yhteistyössä kuntien kanssa. Kaikilla kunnilla tulee olla mahdollisuus osallistua maakunnan tason suunnitteluun ja kuntien omat maankäytön suunnitelmat tulee ottaa huomioon maakuntatason suunnittelun lähtökohtana. Ristiriitalanteissa tulee käyttää neuvottelevia ja sovittelevia työtapoja.
- Maakunnan liittojen roolia maakunnan alueen kattavien selvitysten ja inventointien laatijana tulee vahvistaa. Tällaiset tietoaineistot hyödyttäisivät myös kunnissa tapahtuvaa suunnittelua.

6. Liikennejärjestelmäsuunnittelu osana maankäytön suunnittelua

- Liikennejärjestelmäsuunnittelua tulee kehittää jatkuvana, eri osapuolten yhteistyöhön perustuvana ja maankäytön pitkäjänteistä suunnittelua tukevana prosessina. Liikennejärjestelmäsuunnittelusta säädetään laissa liikennejärjestelmästä ja maanteistä. Laki ei koske kaupunkiseutujen liikennejärjestelmäsuunnittelua, jota erityisesti suurimmat kaupungit ja kaupunkiseudut ovat tehneet jo pitkään. Kaupunkien liikennejärjestelmäsuunnittelu tukee niiden yleiskaavoitusta ja muuta maankäytön, asumisen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämistä ja toteuttamista. Tämän työn edellytykset on turvattava myös jatkossa.
- Kaupunkiseutujen rooli liikennejärjestelmäsuunnittelussa on tunnistettava. Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelusta, jota tehdään yhteistyössä mm. maakunnan liittojen ja kuntien kanssa. Maakunnan liitot vastaavat maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman suunnitteluprosessin käynnistämisestä, siihen liittyvän yhteistyön johtamisesta ja kyseisen suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa muualla kuin Helsingin seudulla, jossa valmisteluvastuu kuuluu Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle (HSL). Myös muilla kaupunkiseuduilla on tunnistettava kuntien vahva rooli liikennejärjestelmäsuunnittelussa ja huolehdittava liikennejärjestelmäsuunnittelun kytkenästä kaupunkiseutusuunnitteluun.
- Isojen liikennehankkeiden tilavaraukset konkretisoituvat maankäyttöön kaavoituksen kautta. Liikennejärjestelmäsuunnittelua ei tehdä hierarkkisesti eri suunnittelutasoilla, vaan suunnittelu perustuu eri tasojen väliseen vuorovaikutukseen ja toimijoiden väliseen jatkuvaan yhteistyöhön. Liikennejärjestelmäsuunnittelun luonne huomioon ottaen, sillä ei voi olla sitovaa roolia kuntiin ja toisiin viranomaisiin nähden. Tarpeelliset tilavaraukset ratkaistaan kaavoituksella.

7. Valtion rooli

- Valtion roolia kuntien maankäytön valvojana ja ohjaajana ei tule lisätä. Valtion resurssit tulisi suunnata kuntien kaavoitus- ja rakennusvalvonnan tukemiseen. Yleisen edun valvominen kaavoituksessa on keskeisesti kuntien tehtävä.
- Valtakunnalliset, koko maan kattavat alueiden käytön tavoitteet on esitettävä ja linjattava nykyistä selkeämmin ja siten, että ne otetaan huomioon kaikilla suunnittelun tasoilla ilman välikäsiä. Ne on kohdennettava nykyistä paremmin valtakunnallisesti merkittäviin asioihin. Valtakunnalliset tavoitteet on kirjattava suoraan lakiin, jolloin parlamentaarinen käsittely nostaa tavoitteiden painoarvoa alueiden käytön suunnittelussa.
- Kuntien voimavarat uudistuvan lainsäädännön toimeenpanoon on turvattava. Lainvalmistelussa on nostettu esiin digitalisaation mahdollisuudet maankäytön suunnittelun ja rakentamisen ohjauksen prosessien sujuvoittamisessa ja tiedonhallinnassa. Näiden mahdollisuuksien hyödyntäminen vaatii kunnilta muun muassa sähköisen asioinnin kehittämistä, tietomallipohjaisen suunnittelun edistämistä ja rajapintojen rakentamista. Kuntia on tuettava tässä työssä siten, että kunnat voivat suunnata digitalisoinnin vapauttamat resurssit suunnittelun ja toteutuksen edistämiseen esimerkiksi neuvonnan avulla.
- Rakennetun ympäristön tiedonhallintaa tulee kehittää yhteistyössä kuntien, valtion ja rakennusalan kanssa. Kuntien näkemykset ja tarpeet yhteisten tietovarantojen luomisessa, hallinnassa ja hyödyntämisessä tulee ottaa huomioon kansallisessa tiedonhallintaa koskevassa kehittämistyössä. Kuntien prosesseissa syntyy paljon ympäristöä koskevaa tietoa, jonka jakaminen hyödyttää koko yhteiskuntaa. Tämä tieto tulee jakaa yhteiskunnan hyväksi suoraan kuntien prosesseista.

Kuntaliiton linjaukset sote-uudistukseen

Hallituksen kokous

21.3.2019

Varatoimitusjohtaja Hanna Tainio
[@HannaTainio](#)

Kuntaliiton linjaukset sote- uudistukseen 1

- Sote-uudistus tarvitaan: alkuperäiset tavoitteet edelleen kannatettavia
- Maakunnissa ja kunnissa tehty työ pitää hyödyntää
- Eteneminen on nyt mahdollista kunta- ja kuntayhtymäpohjaisesti kehittämällä lainsäädäntöä edelleen
- Rajoituslaki on edelleen tarpeellinen: kehoitetaan kuntia harkitsemaan tarkoin kiinteistöjen myyntiä ja soten osien ulkoistuksia
- Valtakunnallinen valmistelu parlamentaarisesti
- Alkuvaiheessa vain sote-toiminnot

Kuntaliiton linjaukset sote- uudistukseen 2

- Kunnat voivat yhdessä sopia myös muiden tehtävien järjestämisestä yhteistyössä (esim. ympäristöterveyshuolto, pelastustoimi)
- Sama malli ei sovi koko maahan
- Pääkaupunkiseutu tarvitsee oman ratkaisunsa
- Valinnanvapautta voidaan lisätä palvelusetelijärjestelmällä ja myöhemmin henkilökohtaisella budjetilla